
Література

1. Польовий Л.В. Технології скотарства в реформованих сільськогосподарських підприємствах Вінницького регіону/ Л.В. Польовий, О.С.Яремчук.- Вінниця:Книга – Вега, 2002.-320с.
  2. Луценко М.М. Перспективні технології виробництва молока/М.М.Луценко, В.В. Іванишин, В.І.Смоляр.-К: Академія,2006.-192с.
  3. Польова О.Л. Ефективність енергоощадного утримання тварин/О.Л.Польова.- Житомир:Рута,2010,-179с.
-

Summary**OUTDOOR UNITS KEEPING COWS ON DEEP LITTER IN THE BUILDING WIDTH OF 12 AND 18 METERS / Polyovyi L., K. Koba**

Should give priority to the renovation of buildings for animal keeping cows on deep litter buildings width of 18 meters that compared with 12 meter production sometimes used more effectively by 25%.

Keywords: cows, maintenance, litter, building use, area, rest, hodelnyy table.

УДК 636.083.312

Польовий Л.В., доктор с.-г. наук, професор
Кореновська Н.О., магістрант
Вінницький національний аграрний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЬНО-СЕЛЕКЦІЙНОГО КОРІВНИКА

У статті представлений контроль-селекційний корівник, який включено у загальну технологічну схему виробництва молока, де нетелів підготовлюють до отелень, перевіряють корів-первісток за комплексом ознак та підготовлюють їх до інтенсивної експлуатації протягом 5-6 лактацій. При цьому мінімально витрачаються енергія кормів, праця людей. Максимально використовуються генетичні можливості тварин, зберігається енергія повітря у приміщеннях для тварин тощо.

Ключові слова: технологія, оцінка, корівник, селекційний, нетелі, корови-первістки.

Відтворення стада потребує планових підходів до оцінки продуктивних та племінних ознак нетелей та корів-первісток.

Одним із шляхів цілеспрямованої оцінки нетелей та корів-первісток є обладнання спеціальних приміщень для їх утримання [1].

У багатьох країнах із розвинутим скотарством створені спеціальні технологічні зони для перевірки молодих корів за комплексом ознак, що дає високий економічний ефект. Зменшують витрати на відбір тварин бажаних типів та розподіл їх за напрямками продуктивності [2].

В умовах реформованих сільськогосподарських підприємств з виробництва молока необхідно розробити пропозиції по обладнанню контроль-селекційних корівників [3].

Тому **метою** наших досліджень було розмістити у будівлі 12×84 м нетелей і корів-первісток для оцінки за комплексом ознак.

Методика досліджень. У будівлі 12×84 м згідно ВНТП-АПК-01.05 передбачити: денники для отелів, секцію для нетелей, секцію для новотільних корів, секцію для корів на перевірку, біля приміщень обладнати вигульно-годівельні майданчики та провести всі організаційні заходи по перевірці корів-первісток.

Результати досліджень. Науковий пошук оптимального варіанту технології ферми молочного напрямку продуктивності показав, що доцільно в одній із будівель створити контрольно-селекційний корівник. У такій будівлі розміщують нетелів на весь період тільності. З метою покращання умов для проведення отелень в контрольно-селекційному корівнику передбачено утримання корів-первісток в перші дні разом із телятами в спеціальному деннику. Це дозволяє вчасно телятам випоювати материнське молоко, що дуже важливо в перші дні їх життя.

Тому, на відміну від інших проектних рішень у такому контрольно-селекційному корівнику передбачено обладнання 2 денника для отелень корів-первісток. Розміри денників 3,5×3,0 м. Виготовлені денники з дерева.

Вони обладнанні годівницями, напувалками та дерев'яною підлогою з солом'яною підстилкою. Денники розміщені у спеціальному приміщенні 1 (рис. 1). Це виключає перегони корів у пологовий відділок, що викликає стреси тільних тварин.

У контрольно-селекційному корівнику крім скотомісць для нетелів передбачено скотомісця для новотільних корів-первісток. Важливою деталлю технології контрольно-селекційного корівника є те, що нетелів підготовлюють до отелень.

Молочні залози нетелів протягом двох місяців до отелення підготовлюють за допомогою пневмомасажера. Цей захід сприяє розвитку у них молочної залози, дійок і покращує рефлексмолоковіддачі у корів-первісток. Підтвердженням цього є результати наших досліджень. Молочна продуктивність корів-первісток підвищується на 512-614 кг за лактацію в залежності від спадкових задатків.

Проведення механічного масажу молочної залози у нетелей відповідає розпорядку дня дійним коровам. Так, у перші дні масаж проводиться 1-2 хв., потім масаж доводять до 5-6 хв. За 15-20 днів до планового отелення масаж вим'я припиняється.

За 2-3 доби до отелень нетелів переводять у вільний денник, де відбувається отелення, і перші два дні теля знаходиться біля матері.

Після утримання корови і теляти у деннику теля переводиться в індивідуальні будиночки, які розміщені біля будівель для корів, а корів у секцію для новотільних корів. Тут передбачається прогресивна технологія холодного утримання новонароджених телят. Новотільні корови знаходяться під особливою увагою спеціалістів ветеринарної медицини. Так, їх оглядають, оцінюючи загальний стан здоров'я, відновлення температурного режиму, статевих органів та молочної залози.

Після позитивних висновків про відсутність відхилень за станом здоров'я корову-первістку переводять в секцію для перевірки за молочною продуктивністю, екстер'єром, конституцією, розвитком тощо.

У будівлі передбачена секція для перевірки корів-первісток та перевірку їх протягом 90 днів. За результатами оцінки за комплексом ознак на первістку виписують паспорт. Після чого первісток розміщують в наступні будівлі на 195 днів лактації (другий період лактації). Корови, які не відповідають рівню продуктивності господарства, виранжуюються в інші господарства.

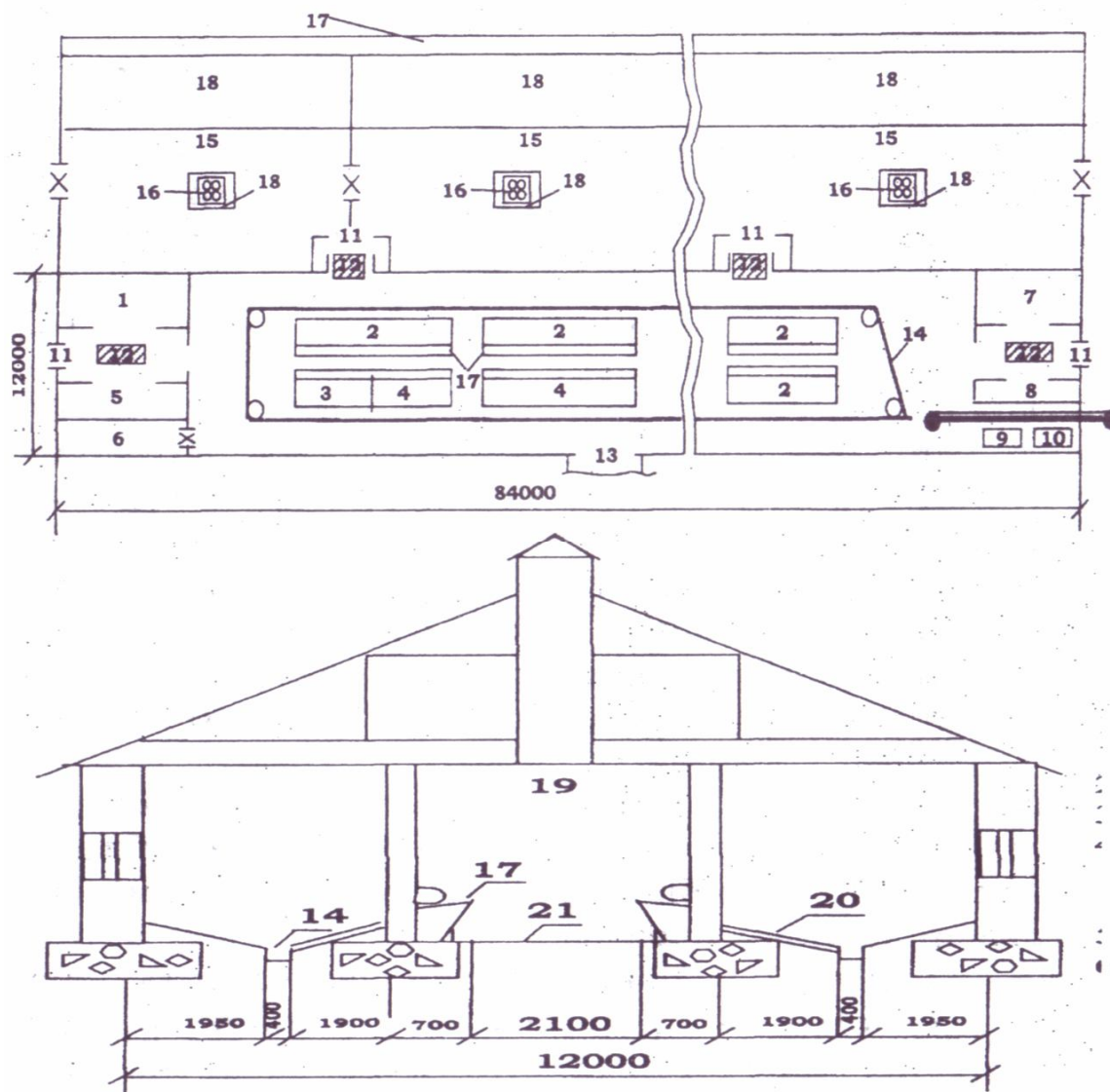

Рис. 1. План та розріз контрольно-селекційного корівника

Наявність біля будівлі вигульно-годівельних майданчиків покращує технологію вирощування нетелів. Вигульно-годівельні майданчики використовуються для максимального утримання нетелів на повітрі. Моціон активний тому, що згідно з розпорядком дня нетелі рухаються для поїдання корму, напування, відпочинку під навісом, на відкритому місці або у приміщенні. Це все покращує не тільки організм нетелів, але й плоду. Отелення у нетелів, які користувались активним моціоном, як правило, проходять без ускладнень.

З метою покращання організації утримання тварин у контрольно-селекційному корівнику цим варіантом передбачені такі приміщення: молочна (5), кімната для обслуговуючого персоналу (6), сховища для тимчасового збереження підстилки та кормів (7), реманентної (8) (див. рис. 1).

Для контрольного зважування кормів, молока та телят встановлена вага (10). Перевезення телят виконується в спеціальному візку (9).

Зоогієнічні заходи у контрольно-селекційному корівнику виходять із таких проектно-технологічних заходів: всі виходи та входи для транспорту, людей та тварин обладнані тамбурами; витрати кормів ведуться згідно з розробленими раціонами, але максимально зберігаються корми тимчасово у приміщенні 7, де підігріваються до температури приміщення, що важливо у зимовий період; охолоджені корми категорично виключаються з раціону тварин; відгороджуючі конструкції перевіряються на відсутність протягів; тамбури обладнуються двійчастими дверима або воротами; вентиляція - природна з максимальним використанням у витяжних шахтах теплообмінників; підлога - дерев'яна; підстилка - солом'яна.

Роздача кормів з приміщення для їх тимчасового зберігання виконується шляхом навантаження вручну на візки типу ТУ-300 і в залежності від продуктивності та фізіологічного стану тварин доставляється до годівниць.

Висновок. Контрольно-селекційний корівник включено у загальну технологічну схему виробництва молока, де нетелів підготовлюють до отелень, перевіряють корів-первісток за комплексом ознак та підготовлюють їх до інтенсивної експлуатації протягом 5-6 лактацій. При цьому мінімально витрачаються енергія кормів, праця людей. Максимально використовуються генетичні можливості тварин, зберігається енергія повітря у приміщеннях для тварин тощо.

Література

1. Ібатуллін І.І. Вирощування ремонтного молодняка сільськогосподарських тварин / І.І. Ібатуллін, А.І. Сринов, Л.М. Цицюрський та ін. – К.: Урожай, 1997. – 248 с.
2. Свечин К.Б. Индивидуальное развитие сельскохозяйственных животных. – К.: Урожай, 1987. – 188 с.
3. Польовий Л.В. Технологія скотарства в реконструйованих сільськогосподарських підприємствах Вінницького регіону / Л.В. Польовий, О.С. Яремчук. – Вінниця: Книга-Вега, 2002. – 320 с.

Summary

Improve monitoring and selection byre / Polyoviy L., Korenovska N.

The article presents control and breeding barn, which is included in the general technological scheme of production of milk, where heifers are preparing to otelen, check out the cows, the first born from complex characters and preparing them to intensive use for 5-6 lactation. This minimum energy consumed feed, labor people. Maximum use of genetic possibilities of animals, stored energy of air in buildings for animals and more.

Key words: technology, evaluation, barn, breeding, heifers, cows first-born.